

Số: /BC-SVHTTDL

Cao Bằng, ngày 22 tháng 11 năm 2022

BÁO CÁO
Kết quả thực hiện Đề án 1898/QĐ-TTg
của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hoạt động
bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018 - 2025” năm 2022

Căn cứ Công văn số 1256/BDT-CSDT ngày 14/11/2022 của Ban Dân tộc tỉnh Cao Bằng về việc báo cáo kết quả thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ của Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới và Đề án 1898/QĐ-TTg năm 2022; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo kết quả triển khai thực hiện như sau:

I. KẾT QUẢ TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

1. Công tác chỉ đạo

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) thường xuyên quán triệt, tổ chức triển khai thực hiện các chủ trương, đường lối, Nghị quyết của Đảng, Nhà nước về bình đẳng giới, giữ gìn và phát huy các phong tục tập quán tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số, Đề án 1898/QĐ-TTg ngày 28/11/2017 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018-2025”; Nghị định 05/2011/NĐ-CP của Chính Phủ về triển khai, thực hiện các chính sách dân tộc; tiếp tục thực hiện có hiệu quả Kết luận số 76-KL/TW ngày 04/06/2020 của Bộ Chính trị, Chương trình hành động số 51-CTr/TU ngày 07/10/2014 của Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”.

Tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 347/KH-UBND ngày 21/02/2022 của UBND tỉnh Cao Bằng triển khai thực hiện Chỉ thị 06-CT/TW ngày 24/6/2021 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác xây dựng gia đình trong tình hình mới trên địa bàn tỉnh Cao Bằng (giai đoạn 2022 - 2030); Kế hoạch số 652/KH-UBND ngày 22/3/2022 triển khai thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số Việt Nam trong giai đoạn hiện nay” trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, năm 2022; Kế hoạch số 1216/KH-UBND ngày 19/5/2022 triển khai thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2030”; Quyết định số 939/QĐ-UBND ngày 27/7/2022 về việc ban hành Đề án “Bảo vệ và phát huy giá trị các di sản văn hóa phi vật thể trong Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia và di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, giai đoạn 2022 - 2025”; Kế hoạch số 2277/KH-UBND ngày 31/8/2022 Kế hoạch triển khai thực hiện Đề án Bảo vệ và phát huy giá trị các di sản văn hóa phi vật thể trong Danh mục di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia và di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại trên địa bàn tỉnh Cao Bằng năm 2022.

Hàng năm, xây dựng kế hoạch cụ thể, tổ chức thực hiện việc kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể; ban hành Kế hoạch số 138/KH-SVHTTDL ngày 11/11/2022 triển khai Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới trên địa bàn tỉnh Cao Bằng năm 2022; Công văn số 99/SVHTTDL-QLVHGĐ ngày 16/02/2022 về việc tăng cường công tác quản lý về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước năm 2022; lồng ghép các chương trình, kế hoạch chuyên môn liên quan nội dung về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; Tổ chức Liên hoan hát Then, Đàn tỉnh tỉnh Cao Bằng lần thứ III năm 2022.

2. Kết quả thực hiện

Cao Bằng là tỉnh miền núi, biên giới, có nhiều thành dân tộc thiểu số cùng sinh sống (dân tộc thiểu số chiếm 95%, trong đó dân tộc Tày chiếm 40,83%, Nùng 29,81%, Mông 11,65%, Dao 10,36%, Sán Chỉ 1,49%, Lô Lô 0,47%, dân tộc khác 0,2%). Là tỉnh có nhiều đồng bào dân tộc thiểu số nên Cao Bằng có nhiều phong tục tập quán riêng biệt, các phong tục tập quán tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số được giữ gìn và phát huy trong cộng đồng nhằm góp phần thúc đẩy bình đẳng giới tuyên truyền, giáo dục về các chính sách an sinh xã hội, phòng ngừa, ứng phó với bạo lực trên cơ sở giới. Tăng cường giáo dục kiến thức, kỹ năng phòng ngừa bạo lực xâm hại phụ nữ, trẻ em. Việc giữ gìn phát huy các phong tục tập quán được lồng ghép trong các hoạt động như kiểm kê, trong việc thực hiện hương ước, quy ước...

- *Công tác bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa:* Năm 2020, tỉnh Cao Bằng đã hoàn thành công tác kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể các dân tộc trên địa bàn tỉnh đối với 06 dân tộc Tày, Nùng, Mông, Dao, Lô Lô, Sán Chỉ, qua kiểm kê số lượng di sản văn hóa phi vật thể còn tồn tại trên địa bàn tỉnh hiện có 2.000 di sản trong đó tập quán xã hội và tín ngưỡng có 745 di sản. Hầu hết các dân tộc trên địa bàn tỉnh vẫn duy trì thực hiện các tập quán xã hội và tín ngưỡng như: Lễ, tết; các nghi lễ vòng đời (tập quán sinh đẻ, đầy tháng, đám cưới, mừng thọ, tang ma...); các nghi lễ nông nghiệp (lễ mừng cơm mới, cốm mới, cầu mưa). Hiện nay, do sự phát triển của nền kinh tế thị trường, sự giao thoa văn hóa mạnh mẽ giữa các dân tộc, một số nét bản sắc văn hoá truyền thống của các dân tộc đang bị pha tạp và dần mai một; một số gia đình dân tộc Mông theo tổ chức bất hợp pháp Dương Văn Minh đã bỏ các nghi lễ, tập tục truyền thống của dân tộc mình, không thờ cúng tổ tiên, do vậy, việc bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống luôn được quan tâm chú trọng triển khai thông qua việc thực hiện các chương trình, dự án, đề án, đề tài nghiên cứu khoa học về sưu tầm, nghiên cứu các giá trị văn hóa, văn học, nghệ thuật dân ca, dân nhạc, dân vũ của các dân tộc như: Đề tài “Nghiên cứu, phục dựng đám cưới dân tộc Dao Đỏ tỉnh Cao Bằng”; “Khôi phục, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể Lễ Thuôn Puôn của người Sán Chỉ ở Cao Bằng”; “Nghiên cứu, đề xuất giải pháp bảo tồn và phát huy giá trị dân ca dân tộc Tày, Nùng, Mông, Dao tỉnh Cao Bằng”; “Nghi lễ đám cưới của người Lô Lô trên địa bàn tỉnh Cao Bằng”; “Nghiên cứu, bảo tồn phát huy giá trị văn hóa người Lô Lô Đen tỉnh Cao Bằng”; dự án “Bảo tồn bản văn hóa truyền thống dân tộc Lô Lô xóm Khuổi Khon, xã Kim Cúc, huyện Bảo Lạc”; đề án “Bảo tồn trang phục truyền thống các dân tộc thiểu số Việt Nam trong giai đoạn hiện nay trên địa bàn tỉnh Cao Bằng, giai đoạn 2020-

2030’; Đề án “Chương trình hoạt động văn hóa, nghệ thuật phục vụ vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2021-2030” trên địa bàn tỉnh Cao Bằng; Đề án “Bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch giai đoạn 2022-2030 trên địa bàn tỉnh Cao Bằng”.

- Về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước: Hằng năm, Sở VH-TT-DL ban hành văn bản đôn đốc, hướng dẫn các địa phương kịp thời rà soát, sửa đổi, bổ sung, xây dựng quy ước xóm, tổ dân phố; tổ chức tập huấn, tuyên truyền lồng ghép nội dung thực hiện quy ước xóm, tổ dân phố 02 cuộc/năm. Kịp thời hướng dẫn, bổ sung vào quy ước xóm, tổ dân phố các nội dung: Đảm bảo nguyên tắc bình đẳng giới, quy định thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh vào hương ước, quy ước.

Lồng ghép xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước gắn liền việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” và cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” nhằm xóa bỏ những phong tục lạc hậu, bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống; vận động người dân đóng góp vào các Quỹ: Đền ơn đáp nghĩa, khuyến học, vì người nghèo; gắn với phong trào toàn dân xây dựng xã hội học tập, gia đình văn hóa, khu dân cư văn hóa.

3. Đánh giá chung

3.1. Thuận lợi

- Được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp chính quyền, sự phối hợp thường xuyên của các cơ quan, ban, ngành liên quan, nhìn chung việc giữ gìn và phát huy các phong tục tập quán tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số được triển khai thực hiện và đạt được nhiều kết quả góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc. Các phong tục, tập quán lạc hậu dần được loại bỏ từng bước góp phần thúc đẩy bình đẳng giới.

- Các chính sách phát triển văn hóa vùng dân tộc thiểu số đang từng bước có nhiều chuyển biến, ngày càng có nhiều người dân tìm hiểu, tham gia vào hoạt động văn hóa góp phần nâng cao đời sống và phát triển kinh tế - xã hội ở vùng sâu, vùng xa từ đó nâng cao nhận thức của người dân về công tác bình đẳng giới.

3.2. Một số hạn chế, khó khăn

- Các dân tộc đang sinh sống trên địa bàn tỉnh có nhiều phong tục tập quán, luật tục của các dân tộc khác nhau do đó để có thể duy trì phát huy những phong tục tốt đẹp và từng bước bỏ những hủ tục khó khăn trong việc thực hiện. Một số xóm đồng bào dân tộc thiểu số còn nhiều hủ tục không còn phù hợp vẫn chưa xóa bỏ một cách triệt để như thách cưới, tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống, sinh con thứ 3 trở lên... vẫn còn tồn tại.

- Những người am hiểu về phong tục tập quán thường là đã cao tuổi không còn nhớ rõ các di sản, một số người đã mất, lớp trẻ rất ít người hiểu biết về những giá trị văn hóa dân gian truyền thống, mặt khác vẫn còn những yếu tố kiêng kỵ của phong tục vì vậy việc gìn giữ và phát huy các phong tục tập quán tốt đẹp còn gặp nhiều khó khăn.

III. NHIỆM VỤ CÔNG TÁC TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tiếp tục tuyên truyền triển khai thực hiện Đề án 1898/QĐ-TTg ngày 28/11/2017 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018-2025”; Nghị định 05/2011/NĐ-CP của Chính Phủ về triển khai thực hiện các chính sách dân tộc; tiếp tục thực hiện có hiệu quả Kết luận số 76-KL/TW ngày 04/06/2020 của Bộ Chính trị, Chương trình hành động số 51-CTr/TU ngày 07/10/2014 của Tỉnh ủy thực hiện Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; các chủ trương, đường lối, chỉ thị, nghị quyết của Đảng và Nhà nước về bình đẳng giới.

2. Duy trì việc kiểm kê, lưu giữ các giá trị văn hóa dân gian các dân tộc, có sự khen thưởng khích lệ thỏa đáng, tạo điều kiện tốt nhất cho việc bảo tồn và nghiên cứu phát huy các giá trị văn hóa phi vật thể có nguy cơ mai một.

3. Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến và tổ chức thực hiện các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang gắn với xây dựng danh hiệu Gia đình văn hóa, Khu dân cư văn hóa, xây dựng nông thôn mới. Quan tâm bảo tồn phát huy giá trị di sản văn hóa nói chung, di sản văn hóa phi vật thể nói riêng, đặc biệt là thế hệ trẻ và đồng bào vùng sâu, vùng xa.

Trên đây là báo cáo kết quả thực hiện Đề án 1898/QĐ-TTg ngày 28/11/2017 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Hỗ trợ hoạt động bình đẳng giới vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2018-2025” của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Cao Bằng./.

Nơi nhận:

- Ban Dân tộc tỉnh;
- Lãnh đạo Sở;
- Lưu: VT, QLVHGD.

GIÁM ĐỐC

Sầm Việt An